

CONCEPT

Besluit van

tot wijziging van het Besluit activiteiten leefomgeving, Besluit kwaliteit leefomgeving en Omgevingsbesluit ter uitvoering van Verordening (EU) 2020/741 van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 2020 inzake minimumeisen voor hergebruik van water (PbEU 2020, L 177) (Uitvoeringsbesluit verordening hergebruik afvalwater)

Op de voordracht van Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat van, nr. IenW/BSK-, Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken;

Gelet op Verordening (EU) 2020/741 van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 2020 inzake minimumeisen voor hergebruik van water (PbEU 2020, L 177) en de artikelen 4.3, eerste lid, 5.1, tweede lid, 5.10, eerste lid, onder c, onder 4°, 5.18, eerste lid, 5.34, tweede lid, 5.36, vierde lid, 5.39, onder a, 20.2, zevende lid, en 20.6, eerste lid, onder a, onder 2°, van de Omgevingswet;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van, nr.);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat van, nr. IenW/BSK-, Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel I

Het Besluit activiteiten leefomgeving wordt als volgt gewijzigd:

A

Aan afdeling 3.2 wordt een paragraaf toegevoegd, luidende:

§ 3.2.28 Waterhergebruikstelsel

Artikel 3.48t (aanwijzing milieubelastende activiteiten)

Als milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 2.1 wordt aangewezen het exploiteren van een waterhergebruikstelsel als bedoeld in artikel 3 van de verordening hergebruik afvalwater.

Artikel 3.48u (aanwijzing vergunningplichtige gevallen)

Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een milieubelastende activiteit te verrichten, geldt voor de milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.48t.

Artikel 3.48v (algemene regels)

Bij het verrichten van de activiteit, bedoeld in artikel 3.48t, wordt voldaan aan de regels over een waterhergebruikstelsel, bedoeld in paragraaf 4.128.

B

Aan hoofdstuk 4 wordt een paragraaf toegevoegd, luidende:

§ 4.128 Waterhergebruikstelsel

Artikel 4.1376 (toepassingsbereik)

1. Deze paragraaf is van toepassing op het exploiteren van een waterhergebruikssysteem.
2. Deze paragraaf is niet van toepassing als het gaat om onderzoeks- en proefprojecten als bedoeld in artikel 2, derde lid, van de verordening hergebruik afvalwater die volgens een geldende omgevingsvergunning zijn toegestaan .

Artikel 4.1377 (risicobeheerplan)

1. Met het oog op het beschermen van de gezondheid en het milieu wordt een risicobeheerplan opgesteld.
2. Het risicobeheerplan bevat een beschrijving van de verantwoordelijkheden bij risicobeheer en omvat in ieder geval:
 - a. de elementen van risicobeheer, bedoeld in bijlage II bij de verordening hergebruik afvalwater; en
 - b. de gegevens, bedoeld in artikel 5, vierde lid, van de verordening hergebruik afvalwater.
3. Het risicobeheerplan voldoet aan de technische specificaties die op grond van artikel 13 van de verordening hergebruik afvalwater zijn gesteld.
4. Het risicobeheerplan wordt uitgevoerd.

C

In bijlage I, onderdeel B, wordt in de alfabetische rangschikking ingevoegd:

verordening hergebruik afvalwater: Verordening (EU) 2020/741 van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 2020 inzake minimumeisen voor hergebruik van water (PbEU 2020, L 177);.

Artikel II

Het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1.1a, eerste lid, wordt na "5.34, tweede lid," ingevoegd "5.36, vierde lid," en na "5.38, derde lid," ingevoegd "5.39, onder a,".

B

Aan paragraaf 8.5.1.2 wordt een artikel toegevoegd, luidende:

Artikel 8.25b (beoordelingsregels milieubelastende activiteit waterhergebruikssysteem)

1. Dit artikel is van toepassing voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op het exploiteren van een waterhergebruikssysteem, bedoeld in artikel 3.48t van het Besluit activiteiten leefomgeving.
2. De omgevingsvergunning wordt alleen verleend als kan worden voldaan aan de voorwaarden, bedoeld in artikel 6, derde lid, onder b, c, en d, van de verordening hergebruik afvalwater, tenzij het gaat om een onderzoeks- of proefproject als bedoeld in artikel 2, derde lid, van de verordening hergebruik afvalwater.
3. Als het hergebruik van water van het waterhergebruikssysteem een grensoverschrijdend karakter heeft wordt de omgevingsvergunning alleen verleend nadat met het contactpunt, bedoeld in artikel 8, eerste lid, van de verordening hergebruik afvalwater, informatie is uitgewisseld over de voorwaarden, bedoeld in het tweede lid.
4. De omgevingsvergunning wordt geweigerd als de aanvraag betrekking heeft op het exploiteren van een waterhergebruikssysteem in een stroomgebiedsdistrict of deel daarvan dat is aangewezen als gebied waarin het niet passend is water voor landbouwirrigatie te hergebruiken.
5. Onverminderd het derde en vierde lid wordt de omgevingsvergunning, als het gaat om een onderzoeks- of proefproject, alleen verleend als:
 - a. wordt voldaan aan de criteria, bedoeld in artikel 2, derde lid, onder a en b, van de verordening hergebruik afvalwater; en
 - b. gewassen die voortkomen uit het project niet in de handel worden gebracht.

C

Aan paragraaf 8.5.2.2 wordt een artikel toegevoegd, luidende:

Artikel 8.39a (voorschriften waterhergebruikssysteem)

1. Aan een omgevingsvergunning die betrekking heeft op het exploiteren van een waterhergebruikssysteem als bedoeld in artikel 3.48u van het Besluit activiteiten leefomgeving, anders dan in het kader van een onderzoeks- of proefproject, wordt een voorschrift verbonden dat inhoudt dat wordt aangetoond dat het water overeenkomstig de minimumeisen, bedoeld in bijlage I, deel 2, van de verordening hergebruik afvalwater wordt gebruikt.
2. Aan een omgevingsvergunning die betrekking heeft op het als onderzoeks- of proefproject exploiteren van een waterhergebruikssysteem, bedoeld in artikel 3.48u van het Besluit activiteiten leefomgeving, wordt een voorschrift verbonden dat inhoudt dat het project wordt gemonitord.

D

In afdeling 8.5 wordt na paragraaf 8.5.2.2 een paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 8.5.2.2a (Beperking geldigheidsduur omgevingsvergunning)

Artikel 8.39a (beperking geldigheidsduur omgevingsvergunning onderzoeks- of proefproject)

In een omgevingsvergunning die betrekking heeft op het als onderzoeks- of proefproject exploiteren van een waterhergebruikssysteem als bedoeld in artikel 3.48u van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt bepaald dat deze geldt voor ten hoogste vijf jaar.

E

Aan paragraaf 8.10.2 wordt een artikel toegevoegd, luidende:

Artikel 8.105 (specifieke gronden - plicht tot wijziging omgevingsvergunning waterhergebruikssysteem)

Het bevoegd gezag voor een omgevingsvergunning voor een waterhergebruikssysteem als bedoeld in artikel 3.48t wijzigt de aan de omgevingsvergunning verbonden voorschriften in de gevallen, bedoeld in artikel 6, zesde lid, van de verordening hergebruik afvalwater.

F

In bijlage I, onderdeel B, wordt in de alfabetische rangschikking ingevoegd:

verordening hergebruik afvalwater: verordening hergebruik afvalwater als bedoeld in bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving;

Artikel III

Het Omgevingsbesluit wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 4.6, eerste lid, onderdeel c, wordt na "artikel 3.47, onder a," ingevoegd "artikel 3.48t,".

B

Aan afdeling 10.8 wordt een paragraaf toegevoegd, luidende:

§ 10.8.9 Waterhergebruikssysteem

Artikel 10.49b (gegevensverstrekking waterhergebruikssysteem)

Gedeputeerde staten verstrekken aan Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat de gegevens die nodig zijn om te voldoen aan artikel 11, eerste lid, van de verordening hergebruik afvalwater.

C

In bijlage I, onderdeel B, wordt in de alfabetische rangschikking ingevoegd:

verordening hergebruik afvalwater: verordening hergebruik afvalwater als bedoeld in bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving;

Artikel IV

1. Als een waterhergebruikssysteem als bedoeld in artikel 3, van de verordening hergebruik afvalwater voor 26 juni 2023 zonder vergunning wordt geëxploiteerd, geldt daarvoor van rechtswege een omgevingsvergunning die betrekking heeft op het exploiteren van een waterhergebruikssysteem, bedoeld in artikel 3.48u van het Besluit activiteiten leefomgeving als sprake is van een onderzoeks- en proefproject:
 - a. dat niet wordt uitgevoerd in een waterlichaam dat wordt gebruikt voor de onttrekking van voor menselijke consumptie bestemd water of een relevante beschermingszone die is aangewezen op grond van de kaderrichtlijn water;
 - b. dat naar behoren wordt gemonitord;
 - c. waarvan de gewassen die daaruit voortkomen niet in de handel worden gebracht; en
 - d. dat geen onaanvaardbare risico's voor de gezondheid en het milieu oplevert.
2. Een omgevingsvergunning als bedoeld in het eerste lid geldt voor een termijn van twee jaar.

Artikel V

Dit besluit treedt in werking met ingang van 26 juni 2023.

Artikel VI

Dit besluit wordt aangehaald als: Uitvoeringsbesluit verordening hergebruik afvalwater.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

Toelichting

A. Algemeen deel

1. Inleiding

Op 25 mei 2020 is Verordening (EU) 2020/741 van het Europese Parlement en de Raad inzake minimumeisen voor hergebruik van water vastgesteld (hierna: de verordening hergebruik afvalwater, of, de verordening) (PbEU 2020, L 177). Deze verordening regelt het hergebruik van effluent afkomstig van rioolwaterzuiveringsinstallaties voor de irrigatie van landbouwgewassen. Vanaf 26 juni 2023 is de verordening van toepassing. Ter uitvoering van de verordening hergebruik afvalwater zijn met dit besluit de benodigde wijzigingen aangebracht in het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit.

2. Implementatiewetgeving

De verordening hergebruik afvalwater stelt minimumkwaliteitseisen voor het hergebruik van het effluent van rioolwaterzuiveringsinstallaties voor landbouwirrigatie. De verordening is van toepassing wanneer gezuiverd stedelijk afvalwater wordt hergebruikt overeenkomstig artikel 12, eerste lid, van Richtlijn 91/271/EEG van de Raad van 21 mei 1991 inzake de behandeling van stedelijk afvalwater (PbEG 1991, L 135) (verder: de richtlijn stedelijk afvalwater) voor landbouwirrigatie.

Aanleiding voor de verordening is dat de watervoorraden in toenemende mate door klimaatveranderingen onder druk staan. Droogte leidt tot waterschaarste, verslechtering van de waterkwaliteit en tot de verhoging van de druk op de beschikbaarheid van zoet water. In toenemende mate geldt dit voor de landbouw die in droge periodes kampt met watertekort. Daarnaast leidt in droge periodes het lozen van afvalwater en stoffen tot verslechtering van de waterkwaliteit.

Het effluent van rioolwaterzuiveringsinstallaties heeft de status van afvalstof. Het zuiveren van het effluent in een waterterugwinningsvoorziening is een handeling met afvalstoffen. Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen (PbEU 2008, L 312)(verder: de kaderrichtlijn afvalstoffen) biedt de mogelijkheid om onder nauwkeurige bepalingen handelingen met afvalstoffen in een alternatieve regeling te regelen. De alternatieve regeling is van toepassing als deze verband houdt met de stoffen/relevante stof én het beheer daarvan regelt, in de zin dat de gezondheid en het milieu voldoende zijn beschermd. De verordening hergebruik afvalwater geeft hier invulling aan.

Het doel van de verordening is het tegengaan van de gevolgen van klimaatverandering voor de landbouw. Dit wordt bereikt door het gebruik van gezuiverd afvalwater uit te breiden, het onttrekken van water uit oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen te beperken, het nadelig effect van de lozing van gezuiverd afvalwater in waterlichamen te verminderen en via meervoudig gebruik van stedelijk afvalwater waterbesparing te bevorderen. Tegelijkertijd waarborgt dit een hoog niveau van milieubescherming.

De verordening hergebruik afvalwater bevat rechtstreeks werkende regels. De regels omvatten minimumeisen waaraan het geleverde water moet voldoen bij het nalevingspunt. De eisen betreffen milieu, voedselveiligheid en arbeidsomstandigheden (arbo). Het gaat dan onder andere om ziekteverwekkers als *E.coli*, *legionella* en rondwormen.

Naast de minimumeisen bevat de verordening een tweetal kerninstrumenten die met elkaar samenhangen: een vergunning en een risicobeheerplan. Er is een vergunningplicht ingesteld voor het (gehele) waterhergebruikssysteem. Dat zijn, kort gezegd, alle infrastructuur en elementen die nodig zijn voor het produceren, leveren en hergebruik van gezuiverd afvalwater. Een voorafgaande toestemming van de lidstaat voorafgaand aan het hergebruik van water is nodig om te waarborgen

dat het gebruik veilig is voor de gezondheid van mens en dier en het milieu. Om een geharmoniseerde toepassing in de Europese Unie te bewerkstelligen, zijn in de verordening materiele regels voor de vergunning vastgelegd.

Een van die materiele regels is het opstellen van een risicobeheerplan, dat de basis moet vormen van de vergunningaanvraag. Het risicobeheerplan voor hergebruik van water kan betrekking hebben op één of meerdere waterhergebruikssystemen. Voor de inhoud van het risicobeheerplan dient gebruik te worden gemaakt van bijlage II van de verordening, maar ook van de Technical Guidance Water Reuse Risk Management for Agricultural Irrigation Schemes in Europe (hierna technical guidance), namens de Commissie opgesteld door het Joint Research Committee. Het risicobeheerplan wordt opgesteld door de exploitant van de waterterugwinningvoorziening, overige verantwoordelijke partijen en eindgebruikers, naargelang het geval. Voor zover verantwoordelijke partijen en eindverbruikers niet zelf het risicobeheerplan opstellen, worden ze bij het opstellen geraadpleegd – wederom naargelang het geval.

Het risicobeheerplan bevat de verantwoordelijkheden van alle verantwoordelijke partijen en verder:

- a) eisen ter aanvulling van die van bijlage I van de verordening, waaraan moet worden voldaan om elk risico vóór het nalevingspunt verder te beperken, overeenkomstig bijlage II, punt B;
- b) de risico's en bijbehorende (preventieve) maatregelen overeenkomstig bijlage II, punt C;
- c) aanvullende barrières voor het waterhergebruikstelsel en alle aanvullende eisen die voorbij het nalevingspunt nodig zijn om de veiligheid van dit stelsel te garanderen, waaronder voorwaarden in verband met, waar relevant, distributie, opslag en gebruik, alsook de voor de naleving van deze eisen verantwoordelijke partijen.

De Commissie mag overeenkomstig artikel 13 van de verordening in overleg met de lidstaten wijzigingen van de verordening vaststellen om de in bijlage II daarbij vermelde belangrijkste elementen van risicobeheer aan te passen aan de technische en wetenschappelijke vooruitgang, en mag ze deze aanvullen om technische specificaties van deze elementen vast te stellen. Deze aanpassingen zullen indien nodig leiden tot wijziging van de nationale regelgeving.

Een aantal onderdelen van de verordening hergebruik afvalwater behoeven geen uitwerking in de nationale wetgeving, maar worden hieronder kort benoemd.

Internationale samenwerking

De samenwerking tussen de lidstaten zoals geregeld in artikel 8 van de verordening hergebruik afvalwater zal worden geregeld op rijksniveau. Met een Engelstalig contactformulier kunnen buurlanden contact leggen met het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Het ministerie brengt vervolgens het buurland in contact met de relevante Nederlandse decentrale overheden die zijn aangewezen voor de uitvoering van de verordening.

Informatieverstrekking

Voor informatievoorziening richting de EU en internationale afstemming zal het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat de coördinatie verzorgen. Wat betreft informatie richting publiek en eindgebruikers (artikelen 9 en 10 van de verordening) zullen het Rijk en de provincies en andere partijen zoals waterschappen naar verwachting gezamenlijk optrekken.

Monitoring

Uiterlijk op 26 juni 2026 wordt conform artikel 11 van de verordening een gegevensset openbaar gemaakt met informatie over de resultaten van de nalevingscontrole, en andere informatie die aan het publiek beschikbaar moet worden gesteld. Deze gegevensset wordt vervolgens om de zes jaar geactualiseerd. Jaarlijks wordt daarnaast een gegevensset opgesteld en openbaar gemaakt met informatie over gevallen van niet-naleving van de voorwaarden van de vergunning en met informatie over de getroffen maatregelen. Deze gegevensset wordt jaarlijks geactualiseerd.

Evaluatie en richtsnoeren

De Commissie voert conform artikel 12 van de verordening uiterlijk op 26 juni 2028 een evaluatie uit. Uiterlijk op 26 juni 2022 stelt de Commissie in overleg met de lidstaten richtsnoeren vast ter ondersteuning van de toepassing van de verordening.

3. Hoofdpijnen van het voorstel

Voor een juiste uitvoering van de verordening hergebruik afvalwater zijn met dit besluit de benodigde wijzigingen aangebracht in het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit. Een korte beschrijving van de relevante aspecten van deze besluiten waaraan met dit besluit wijzigingen zijn aangebracht, is te vinden in paragraaf 5 van deze toelichting.

Hoewel de verordening slechts beperkt ruimte biedt tot het maken van afwegingen biedt deze op een aantal punten toch beleidsruimte. In deze paragraaf wordt ingegaan op de keuzes die ten aanzien daarvan zijn gemaakt.

Stroomgebiedsdistricten

Conform artikel 2, tweede lid, van de verordening kan een lidstaat besluiten dat het in een of meer van zijn stroomgebiedsdistricten of delen daarvan niet passend is water voor landbouwirrigatie te hergebruiken. Nederland maakt voornamelijk geen gebruik van deze mogelijkheid. Door STOWA wordt een onderzoek uitgevoerd dat handvatten zal geven voor de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving. Dit onderzoek kan als hulpmiddel worden gebruikt bij de beoordeling van de noodzaak bepaalde gebieden uit te sluiten voor hergebruik van afvalwater. De resultaten van dit onderzoek worden in 2023 bekend. In de beoordelingsregels is op de mogelijkheid van uitsluiten geanticipeerd: er kan geen vergunning worden verleend voor het exploiteren van een waterhergebruikstelsel in een stroomgebiedsdistrict of deel daarvan dat is aangewezen als gebied waarin het niet passend is water voor landbouwirrigatie te hergebruiken.

Onderzoeks- of proefprojecten

Conform artikel 2, derde lid, van de verordening kunnen onderzoeks- of proefprojecten met betrekking tot waterterugwinningsvoorzieningen worden vrijgesteld van de toepassing van de verordening wanneer het bevoegd gezag vaststelt dat aan de volgende criteria is voldaan:

- het onderzoeks- of proefproject wordt niet uitgevoerd in een waterlichaam dat wordt gebruikt voor de onttrekking van voor menselijke consumptie bestemd water of een relevante beschermingszone die is aangewezen op grond van Richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid (PbEG 2000, L 327) (verder: de kaderrichtlijn water);
- het onderzoeks- of proefproject wordt naar behoren gemonitord.

Voorwaarde die de verordening daarbij stelt is dat:

- vrijstellingen op grond van dit lid gelden voor maximaal vijf jaar;
- gewassen die voortkomen uit een onderzoeks- of proefproject dat op grond van dit lid is vrijgesteld, worden niet in de handel gebracht.

Nederland maakt gebruik van deze mogelijkheid tot vrijstellen van de onderzoeks- en proefprojecten. Voor deze projecten zijn tegelijkertijd wel nationale regels gesteld. In dit besluit zijn onderzoeks- of proefprojecten niet uitgesloten van de (aanwijzing van de) milieubelastende activiteit in hoofdstuk 3 van het Bal. Hierdoor vallen onderzoeks- en proefprojecten binnen de reikwijdte van het Bal en is voor deze situaties eveneens de specifieke zorgplicht van toepassing. Door de projecten vergunningplichtig te laten zijn, is geborgd dat ook een individuele beoordeling kan plaatsvinden. Voor deze projecten is geen risicobeheerplan vereist.

Specifieke vergunning voor opslag, distributie en het gebruik van teruggewonnen water

Conform artikel 6, zevende lid, van de verordening kunnen lidstaten in plaats van één vergunning voor het hele waterhergebruikstelsel ook kiezen voor meer vergunningen: een voor de waterterugwinningsvoorziening en daarnaast specifieke vergunningen voor de opslag, de distributie en het gebruik van teruggewonnen water.

In Nederland is gekozen voor één vergunningplicht voor het hele waterhergebruikstelsel, met de provincie als bevoegd gezag. Splitsing in twee of meer vergunningplichten wordt niet als zinvol

gezien: het is verwarrend voor de aanvrager(s), vereist afstemming tussen de vergunningen (extra overdrachtsmoment van het gezuiverde water) en zou kunnen leiden tot twee verschillende bevoegde gezagen.

Dat betekent dat de aanvraag moet worden gedaan door de verantwoordelijke partijen (zie artikel 6, tweede lid, van de verordening hergebruik afvalwater). Dat kan één partij zijn, maar ook een consortium van bijvoorbeeld agrariërs, investeerders, aannemers en/of waterschap. Dit consortium is dan verantwoordelijk voor de naleving van de vergunning, waarbij de betrokken partijen privaatrechtelijk onderlinge verantwoordelijkheden moeten afspreken. De Omgevingswet biedt de mogelijkheid (artikel 5.37a) aan het bevoegd gezag om in de vergunning te bepalen dat één van de vergunninghouders alleen zorg draagt voor de naleving van de voorschriften voor het deel van de activiteit dat hij verricht. Het waterschap kan dan bijvoorbeeld niet verantwoordelijk worden gehouden voor een overtreding door de agrariër, of andersom.

Aanvullende eisen/voorwaarden in regelgeving

Voor de ondersteuning in de uitvoering voorziet de Commissie in de Commission guidance on the application of Regulation 2020/741 on minimum requirements for water reuse (hierna Commission guidance). Hierin wordt richting gegeven aan de interpretatie en uitvoering van de verordening. De verordening hergebruik afvalwater geeft expliciet aan dat er in het risicobeheerplan aanvullende eisen/voorwaarden moeten worden opgenomen (bovenop de minimumeisen in bijlage I) als er risico's zijn geïdentificeerd die daartoe nopen. Deze moeten in de vergunning terugkomen. Voorlopig zijn nog geen aanvullende eisen gesteld.

Op basis van een onderzoek door STOWA wordt een kader opgesteld met handvatten voor de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving. Deze handvatten bieden het bevoegd gezag de keuzemogelijkheid die nodig is om in te spelen op de lokale situatie. Dit kader wordt door het bevoegd gezag gebruikt bij het beoordelen van een vergunningaanvraag. Het voornemen is om het kader zodra dat gereed is in de regelgeving te verankeren.

Daarnaast is te verwachten dat door ervaring opgedaan in de eerste drie jaar na inwerkingtreding van de verordening en het besluit nieuwe inzichten kunnen ontstaan die leiden tot aanvulling of mogelijk herziening van de handvatten en het kader.

4. Verhouding tot hoger recht

Het besluit zorgt voor een juiste uitvoering van de verordening hergebruik afvalwater. In de verordening is opgenomen dat de bepalingen daarin bedoeld zijn als aanvulling op de vereisten van andere wetgeving van de Unie, in het bijzonder wetgeving ten aanzien van mogelijke risico's voor de gezondheid en het milieu. Het gaat daarbij om verordeningen en richtlijnen op het gebied van voedselveiligheid, bodembescherming en (grond)waterkwaliteit. Hieronder worden drie Europese richtlijnen uitgelicht die in het bijzonder relevant zijn.

Kaderrichtlijn water

In de kaderrichtlijn water wordt hergebruik van water genoemd als een van de aanvullende maatregelen die lidstaten desgewenst kunnen toepassen van het bereiken van de door de richtlijn beoogde kwalitatief en kwantitatief goede toestand van oppervlaktewater- en grondwaterlichamen. Deze richtlijn biedt de lidstaten de nodige flexibiliteit om aanvullende maatregelen op te nemen in de maatregelenprogramma's die zij vaststellen ter ondersteuning van hun inspanningen om de bij die richtlijn vastgestelde waterkwaliteitsdoelstellingen te verwezenlijken. Hiervoor bevat de richtlijn een niet-uitputtende lijst van aanvullende maatregelen. Maatregelen inzake hergebruik van water zijn in deze maatregelenlijst opgenomen. De verordening hergebruik afvalwater ondersteunt de lidstaten in het uitvoeren van de maatregelen om de waterkwaliteitsdoelstellingen te bereiken.

Richtlijn stedelijk afvalwater

De richtlijn stedelijk afvalwater bepaalt dat gezuiverd afvalwater wanneer mogelijk moet worden gebruikt. De minimumeisen voor hergebruik van water zoals vastgesteld in de verordening

hergebruik afvalwater, zijn van toepassing wanneer gezuiverd stedelijk afvalwater afkomstig van zuiveringsinstallaties voor stedelijk afvalwater overeenkomstig de richtlijn stedelijk afvalwater wordt teruggewonnen en hergebruikt voor landbouwirrigatie.

Kaderrichtlijn afvalstoffen

Effluent van een rioolwaterzuiveringsinstallatie is een afvalstof. Hierop is in beginsel de kaderrichtlijn afvalstoffen van toepassing. In de kaderrichtlijn afvalstoffen is bepaald dat afvalwater wordt uitgesloten van het bereik van die richtlijn voor zover andere nieuwetgeving daar al regels over stelt. De verordening hergebruik afvalwater stelt dergelijke regels die voldoende nauwkeurig zijn en een niveau van bescherming opleveren dat minstens gelijkwaardig is aan dat van de kaderrichtlijn afvalstoffen. De regels in de verordening houden verband met de (afval)stof én regelen het beheer daarvan, in de zin dat de gezondheid van mens en dier en het milieu voldoende zijn beschermd. In de verordening hergebruik afvalwater is namelijk een vergunningsplicht opgenomen, en is het aanwijzen van een bevoegd gezag en handhavinginstrumentarium geregeld. Verder zijn eisen gesteld aan de soort toepassing, aan de kwaliteit van de zuivering van het effluent en aan de monitoring. Als laatste wordt de eis gesteld dat er een risicobeheersplan wordt opgesteld, waarbij de gevaren die, onder andere, de gezondheid van mens en dier of het milieu bedreigen worden geïdentificeerd. Daarmee geeft de verordening hergebruik afvalwater de invulling die nodig is om het effluent van rioolwaterzuiveringsinstallaties te mogen hergebruiken.

5. Verhouding tot nationale regelgeving

Het exploiteren van een waterhergebruikstelsel is een milieubelastende activiteit die gevolgen heeft voor de fysieke leefomgeving. Regels voor een goede balans tussen benutten en beschermen van de fysieke leefomgeving staan in de Omgevingswet. De wet zorgt voor een samenhangende benadering van de leefomgeving, ruimte voor lokaal maatwerk en betere en snellere besluitvorming. In de wet is onder andere de mogelijkheid tot het aanwijzen van milieubelastende activiteiten, de procedure voor vergunningverlening en de mogelijkheid tot het aanwijzen van het bevoegd gezag geregeld. Voor de nadere uitvoering van deze elementen kent de Omgevingswet de volgende onderliggende AMvB's: het Besluit bouwwerken leefomgeving, het Omgevingsbesluit, het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal) en het Besluit kwaliteit leefomgeving (hierna: Bkl). In de laatste drie genoemde besluiten zijn wijzigingen aangebracht ter uitvoering van de verordening hergebruik afvalwater.

In het Bkl staan regels over omgevingswaarden, instructieregels, beoordelingsregels en regels voor monitoring. In hoofdstuk 8 van het Bkl staan beoordelingsregels voor omgevingsvergunningen. Het gaat om activiteiten waarvoor het Rijk een vergunningplicht heeft vastgesteld. De beoordelingsregels geven aan wanneer het bevoegd gezag de vergunning kan verlenen of weigeren. Bij het beoordelen van een aanvraag moet het bevoegd gezag deze beoordelingsregels volgen. De beoordelingsregels staan geordend per activiteit. Het Bkl geldt voor het Rijk en decentrale overheden.

In het Bal stelt het Rijk algemene regels voor activiteiten in de fysieke leefomgeving. De regels in het Bal zijn gericht tot alle partijen die actief zijn in de fysieke leefomgeving – burgers, bedrijven en overheid. Hoofdstukken 2 tot en met 5 van het Bal betreffen milieubelastende activiteiten. Voor alle milieubelastende activiteiten in het Bal geldt de specifieke zorgplicht die in hoofdstuk 2 is opgenomen. Sommige regels zijn niet nader uitgewerkt in het Bal, maar vallen enkel onder deze specifieke zorgplicht. De specifieke zorgplicht doet een beroep op de eigen verantwoordelijkheid van een initiatiefnemer. In hoofdstuk 2 is daarnaast de mogelijkheid opgenomen om (decentraal) maatwerk te stellen in afwijking of aanvulling van de algemene regels die gelden (dit kan ook zijn maatwerk in de vorm van een vergunningvoorschrift). Uiteraard kan met dit maatwerk niet worden afgedaan aan de verplichtingen die volgen uit de verordening hergebruik afvalwater. In hoofdstuk 4 van de Omgevingswet en afdeling 2.5 van het Bal is een begrenzing aan maatwerk opgenomen.

In hoofdstuk 3 van het Bal zijn de milieubelastende activiteiten aangewezen en is opgenomen of een vergunningplicht geldt. In hoofdstuk 4 en 5 zijn nader uitgewerkte algemene regels

opgenomen. De regels voor het waterhergebruikssysteem zijn opgenomen in afdeling 3.2 van het Bal. Daarin zijn activiteiten opgenomen die 'sectoroverstijgend' zijn.

In het Bal zijn daarnaast al regels opgenomen voor de milieubelastende activiteit zuiveringstechnisch werk (paragraaf 3.5.7 en paragraaf 4.49). Het kan zijn dat de activiteit zuiveringstechnisch werk en de activiteit waterhergebruikssysteem elkaar deels overlappen. Bijvoorbeeld als op de locatie van het zuiveringstechnisch werk het water al zodanig verder wordt gezuiverd dat wordt voldaan aan de vereisten die aan de waterkwaliteit van teruggewonnen water zijn gesteld in bijlage I, deel 2, bij de verordening hergebruik afvalwater. In dat geval moet op die locatie aan de regels van beide milieubelastende activiteiten worden voldaan. De gemeente is het bevoegd gezag voor het zuiveringstechnisch werk (tenzij het gaat om een vergunningplichtige IPPC-installatie). Als het ongewenst is dat voor de locatie van een zuiveringstechnisch werk die tevens dienst doet als waterterugwinningsvoorziening er sprake is van twee verschillende bevoegde gezagen, dan kan in onderling overleg tussen die bevoegde gezagen die bevoegdheid worden overgedragen (zie hiervoor de artikelen 4.13a en 5.16 van de Omgevingswet).

In het Omgevingsbesluit zijn procedureregels opgenomen. Onder meer is opgenomen wat het basistakenpakket van de omgevingsdienst omvat, wie het bevoegd gezag is voor een vergunningplichtige activiteit en welke voorbereidingsprocedure voor de vergunning van toepassing is. Bij de milieubelastende installatie waterhergebruikssysteem zijn gedeputeerde staten van de provincie aangewezen als het bevoegd gezag en is op de voorbereiding van de vergunning de reguliere voorbereidingsprocedure van toepassing.

De Omgevingsregeling is de ministeriële regeling bij de Omgevingswet. Hierin zijn technische en administratieve regels voor het gebruik van de wet en de AMvB's in de praktijk opgenomen. In deze regeling zijn de indieningsvereisten voor de vergunning voor het waterhergebruikssysteem opgenomen.

6. Gevolgen (m.u.v. financiële gevolgen)

Hergebruik van effluent wordt als positief gezien omdat het de druk op grondwater en oppervlaktewater kan verminderen - mits de risico's voor de gezondheid van mens en dier en het milieu beheersbaar zijn. Met de verordening en dit besluit is een duidelijk kader gegeven waaronder hergebruik van effluent voor landbouwtoepassingen mogelijk is. Dit schept duidelijkheid voor initiatiefnemers waaraan zij moeten voldoen, en kan hergebruik van effluent in de landbouw bevorderen. Hergebruik van effluent kan een alternatief zijn voor gebruik van grondwater en oppervlaktewater en zodoende de druk op deze zoetwaterbronnen reduceren, waarbij voldoende bescherming wordt geboden voor mens, dier en milieu.

7. Uitvoering

Om hergebruik van RWZI-effluent in de landbouw mogelijk te maken, zal een initiatiefnemer een vergunning moeten aanvragen bij de provincie die in dit besluit als bevoegd gezag is aangewezen. Een belangrijk onderdeel van de vergunningaanvraag betreft een risicobeheerplan dat beschrijft hoe hergebruik veilig kan plaatsvinden. Op basis van een onderzoek door de STOWA wordt een kader opgesteld met handvatten voor de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving (VTH). Met dit besluit wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de bestaande praktijk van het nationale VTH-stelsel.

8. Toezicht en handhaving

Het uitvoeren van nalevingscontroles is geregeld in artikel 7 van de verordening hergebruik afvalwater.

Over de effectiviteit van de uitvoering wordt gerapporteerd volgens artikel 11 van de verordening hergebruik afvalwater. Jaarlijks wordt een gegevensset met informatie over gevallen van niet-naleving van de voorwaarden van de vergunning en informatie over de getroffen maatregelen

opgesteld en openbaar gemaakt. Deze gegevensset wordt jaarlijks geactualiseerd. De Commissie voert uiterlijk op 26 juni 2028 een evaluatie uit.

In artikel 15 van de verordening is geregeld dat lidstaten voorschriften vaststellen ten aanzien van de sancties die van toepassing zijn op overtredingen van de regels uit de verordening. Lidstaten nemen alle nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat deze sancties worden uitgevoerd. De sancties moeten doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn.

Bestuurlijke handhaving is geregeld via hoofdstuk 18 van de Omgevingswet. In artikel 18.2, tweede lid, van de wet is bepaald dat de bestuurlijke handhavingstaak berust bij het bevoegd gezag dat voor de omgevingsvergunning voor een activiteit is aangewezen. Voor het exploiteren van de milieubelastende installatie waterhergebruikstelsel is dat de provincie. De uitvoering van de taken binnen het VTH-stelsel worden namens de provincies uitgevoerd door de omgevingsdiensten. Deze taken staan in het basistakenpakket voor de omgevingsdiensten.

De overtreding van voorschriften, gesteld bij of krachtens artikelen 4.3 en 5.1 van de Omgevingswet (respectievelijk de grondslag voor de algemene regels en de vergunningplicht voor het waterhergebruikstelsel) is aangemerkt als een economisch delict in de Wet economische delicten. Dit betekent dat overtredingen van de bepalingen over het waterhergebruikstelsel ook strafrechtelijk handhaafbaar zijn.

Met de provincies is afgesproken dat drie jaar na het van kracht worden van de verordening een nationale evaluatie plaatsvindt. Deze evaluatie omvat ook het stelsel van toezicht en handhaving.

9. Financiële gevolgen

De kosten voor het opstellen van het risicobeheerplan, inclusief het raadplegen van partijen bij opstellen risicobeheerplan worden gedragen door de initiatiefnemer.

De kosten voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) worden in beginsel gedurende de eerste vijf jaar van de regeling gedragen door het bevoegd gezag. In de jaren daarna worden leges en/of heffingen gebruikt om de kosten voor VTH te dekken. De provincies kunnen besluiten om eerder over te stappen op leges en/of heffingen. Het Rijk compenseert de kosten die bevoegd gezag gedurende de eerste jaren maakt.

10. Evaluatie

Na drie jaar (in 2026) zal er een evaluatie plaatsvinden die wordt geïnitieerd door het Rijk (het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat) en Interprovinciaal Overleg (IPO). Hierin worden in ieder geval het aantal vergunningsaanvragen en de kosten per initiatief voor de vergunningverlener geëvalueerd. Tevens wordt bezien of het vanuit de VTH-uitvoering wenselijk is al vroegtijdig over te gaan op leges. In het evaluatiemoment wordt ook de betrokkenheid van te raadplegen partijen worden geëvalueerd.

De Commissie voert uiterlijk op 26 juni 2028 een evaluatie van deze verordening uit. De invulling van de evaluatie staat beschreven in artikel 12 van de verordening. Op basis van de evaluatie beoordeelt de Commissie of de verordening, en daarmee eventueel ook de nationale uitvoeringsregelgeving moet worden aangepast.

11. Advies en consultatie

Dit wijzigingsbesluit is in overleg met provincies en waterschappen tot stand gekomen. Afspraken over de verantwoordelijkheidsverdeling en de randvoorwaarden zijn gemaakt in het Bestuurlijk Omgevingsberaad (BOB) van 23 maart 2022. Aansluitend hebben een internetconsultatie en een bestuurlijke consultatie plaatsgevonden. PM Uitkomst

- Uitvoerings- en handhaafbaarheidstoets PM Uitkomst
- Adviescollege toetsing regeldruk PM Uitkomst

12. Inwerkingtreding, overgangsrecht, voorlichting

Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking gelijk aan het moment dat de verordening hergebruik afvalwater van toepassing wordt, op 26 juni 2023. In verband met deze in de verordening vastgelegde datum wordt afgeweken van de vaste verandermomenten.

Overgangsrecht

De regels in dit besluit strekken ter uitvoering van een Europese verordening. Aangezien een Europese verordening rechtstreeks werkt, is uitgestelde werking niet mogelijk.

Er is wel overgangsrecht opgenomen voor bestaande onderzoeks- en proefprojecten. Deze worden immers met inachtneming van de criteria die de verordening hergebruik afvalwater daarvoor biedt voor een periode van maximaal vijf jaar uitgesloten van het toepassingsbereik van de verordening. Tijdens die periode gelden wel nationale regels, waaronder een vergunningplicht. Met het overgangsrecht wordt gewaarborgd dat in de gevallen waarin nog geen vergunning is verstrekt, er van rechtswege een vergunning geldt.

Waterterugwinningsvoorzieningen die op 25 juni 2020 al in bedrijf zijn en voldoen aan de kwaliteitseisen voor teruggewonnen water van tabel 2 van punt a) van bijlage I bij de verordening hergebruik afvalwater worden vrijgesteld van de verplichting voor validatiemonitoring. Dit is in de verordening zo bepaald.

Voorlichting

Het kader voor vergunningverlening, toezicht en handhaving dat op basis van een onderzoek door STOWA wordt opgesteld, wordt openbaar gemaakt. Het voornemen is om het kader in de regelgeving te verankeren.

Artikel 10 van de verordening vereist dat het publiek wordt voorgelicht over het hergebruik van water, onder andere over de kwantiteit en kwaliteit van het teruggewonnen water en de resultaten van nalevingscontroles. Het ligt voor de hand deze voorlichting te laten lopen via het Informatiepunt Leefomgeving (IPLO). Door (algemene campagnes van) het Rijk, de provincies en de waterschappen kan ook aandacht worden besteed aan de waterbesparingen die voortvloeien uit het hergebruik van teruggewonnen water.

B. Artikelsgewijze toelichting

Artikel I

Onderdeel A (paragraaf 3.2.28 Waterhergebruikstelsel)

Artikel 3.48t (aanwijzing milieubelastende activiteiten)

Dit artikel geeft aan dat het exploiteren van een waterhergebruikstelsel een milieubelastende activiteit is waarvoor de hoofdstukken 2 tot en met 5 van het Besluit activiteiten leefomgeving gelden.

Het regelen van deze activiteit op rijksniveau is nodig in verband met het effectueren van de verordening hergebruik afvalwater (volut de Verordening (EU) 2020/741 van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 2020 inzake minimumeisen voor hergebruik van water (PbEU 2020, L 177)). Deze verordening is van toepassing op het hergebruik van gezuiverd stedelijk afvalwater voor landbouwirrigatie. De verordening stelt regels aan de activiteit met het oog op de bescherming van de gezondheid van mens en dier en de bescherming van het milieu, in het bijzonder de verontreiniging van de bodem (inclusief grondwater) en het watersysteem.

Het waterhergebruikssysteem is in artikel 3, punt 15 van de verordening hergebruik afvalwater gedefinieerd als de infrastructuur en andere technische elementen die nodig zijn voor het produceren, leveren en gebruiken van teruggewonnen water; het omvat alle elementen van de instroomopening van de zuiveringsinstallatie voor stedelijk afvalwater tot het punt waar teruggewonnen water wordt gebruikt voor landbouwirrigatie, inclusief, in voorkomend geval, distributie- en opslaginfrastructuur.

Een van die onderdelen van het waterhergebruikssysteem is de eveneens in de verordening gedefinieerde waterterugwinningsvoorziening. Deze waterterugwinningsvoorziening is beperkt tot een zuiveringsinstallatie voor stedelijk afvalwater of een andere voorziening die zorgt voor de verdere zuivering van al gezuiverd stedelijk afvalwater. De levering en het gebruik van het teruggewonnen water vallen daar dus niet onder.

Als alternatieve optie is afgewogen aan te sluiten bij de milieubelastende activiteit zuiveringstechnisch werk in paragraaf 3.5.7, en een aparte activiteit of vergunningplicht op te nemen voor de levering. Vanwege de complexiteit is er echter voor gekozen een nieuwe milieubelastende activiteit te introduceren met één vergunning voor het gehele waterhergebruikssysteem. Overigens is in artikel 5.37a van de Omgevingswet de mogelijkheid opgenomen bij een aanvraag door meerdere vergunninghouders de verantwoordelijkheid voor de naleving per deelactiviteit uit te splitsen.

Artikel 3.48u (aanwijzing vergunningplichtige gevallen)

Op grond van de verordening hergebruik afvalwater is voor deze activiteit een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit vereist. Aan de vergunning zijn de voorschriften verbonden waaraan de exploitant van het waterhergebruikssysteem moet voldoen.

Een omgevingsvergunning is eveneens vereist voor onderzoeks- en proefprojecten. Deze projecten zouden op basis van artikel 2, derde lid, van de verordening hergebruik afvalwater kunnen worden vrijgesteld van de vereisten die op grond van de verordening gelden. Er is voor gekozen de projecten buiten het toepassingsbereik van de verordening te laten vallen, maar wel (vergelijkbare) rijksregels te laten gelden. Door de projecten onder de rijksregels te laten vallen is geborgd dat de specifieke zorgplicht hierop van toepassing is. Door de projecten ook vergunningplichtig te laten zijn is geborgd dat een individuele beoordeling kan plaatsvinden. De algemene regels die in paragraaf 4.128 zijn opgenomen, zijn niet van toepassing op de projecten. In de vergunning kunnen voorschriften worden opgenomen die vergelijkbaar zijn aan de algemene regels die in paragraaf 4.128 zijn opgenomen.

Op grond van artikel 5.38 van de Omgevingswet beziet het bevoegd gezag regelmatig of de vergunningvoorschriften nog toereikend zijn gezien de ontwikkelingen van de technische mogelijkheden tot het beschermen van het milieu en de ontwikkelingen met betrekking tot de kwaliteit van het milieu.

Artikel 3.48v (algemene regels)

Dit artikel bepaalt welke regels uit hoofdstuk 4 gelden bij het exploiteren van een waterhergebruikssysteem. De algemene regels gelden naast de voorschriften die voor het waterhergebruikssysteem in de omgevingsvergunning zijn opgenomen.

Onderdeel B (paragraaf 4.128 Waterhergebruikssysteem)

Artikel 4.1376 (toepassingsbereik)

Dit artikel regelt dat het exploiteren van een waterhergebruikssysteem onder het toepassingsbereik van deze paragraaf valt. Zie voor een nadere toelichting op de activiteit de toelichting bij artikel I, onderdeel A, waarmee artikel 3.48t wordt ingevoegd.

Het exploiteren van een waterhergebruikssysteem is vergunningplichtig; daarom is geen meldingsplicht opgenomen.

In het tweede lid van het artikel is opgenomen dat onderzoeks- en proefprojecten niet hoeven te voldoen aan de algemene regels in paragraaf 4.128 als daarvoor over een geldige vergunning wordt beschikt. In de vergunning kunnen indien nodig voorschriften worden verbonden. Zo kan er bijvoorbeeld een begrenzing in capaciteit worden opgenomen als de lokale omstandigheden dat vereisen.

Artikel 4.1377 (risicobeheerplan)

In dit artikel is de verplichting opgenomen een risicobeheerplan op te stellen. Naar dit artikel wordt verwezen bij de in de Omgevingsregeling opgenomen indieningsvereisten bij de vergunning. Hierdoor wordt enerzijds voldaan aan het vereiste uit de verordening dat de vergunning gebaseerd wordt op het risicobeheerplan, terwijl anderzijds ervoor wordt gezorgd dat gedurende de exploitatie van een waterhergebruikssysteem een (actueel) risicobeheerplan voorhanden is dat wordt uitgevoerd.

Onderdeel C

In de bijlage bij het Besluit activiteiten leefomgeving is opgenomen wat onder verordening hergebruik afvalwater wordt verstaan. In het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit wordt hiernaar verwezen.

Artikel II

Onderdeel A

Artikel 1.1a van het Besluit kwaliteit leefomgeving is met enkele grondslagen aangevuld.

Onderdeel B (Artikel 8.25b (beoordelingsregels milieubelastende activiteit waterhergebruikssysteem))

In artikel 8.9 van het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn algemene beoordelingsregels voor milieubelastende activiteiten opgenomen. In dit artikel zijn daarnaast nog aanvullende beoordelingsregels gesteld voor waterhergebruikssystemen.

De vergunning wordt gebaseerd op het risicobeheerplan voor hergebruik van water. In dat risicobeheerplan zal conform artikel 6, derde lid, van de verordening in ieder geval onderstaande voorwaarden moeten zijn opgenomen:

- voorwaarden met betrekking tot de minimumeisen voor waterkwaliteit en monitoring, zoals omschreven in bijlage I, deel 2;
 - voorwaarden met betrekking tot aanvullende eisen voor de exploitant van de waterterugwinningvoorziening, zoals vermeld in het risicobeheerplan voor hergebruik van water;
 - andere voorwaarden die nodig zijn om onaanvaardbare risico's voor het milieu en voor de gezondheid van mens en dier weg te nemen, zodat de risico's van een aanvaardbaar niveau zijn;
- Bij de beoordeling of aan de bovenstaande voorwaarden wordt voldaan kan gebruik worden gemaakt van een handreiking. Deze wordt beschikbaar worden via www.iplo.nl.

In het derde lid van dit artikel is de verplichting opgenomen die volgt uit artikel 8, eerste lid, van de verordening hergebruik afvalwater. Informatie over dit contactpunt is te vinden op www.iplo.nl.

In het vierde lid is de beperking opgenomen die kan volgen uit toepassing van artikel 2, tweede lid, van de verordening hergebruik afvalwater. De aanwijzing van gebieden waarin het niet passend is water voor landbouwirrigatie te gebruiken, gebeurt door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, bijvoorbeeld in een stroomgebiedsbeheerplan als bedoeld in artikel 4.6 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

De beoordelingsregels die in dit artikel zijn opgenomen zijn (ook) van toepassing op onderzoeks- en proefprojecten als bedoeld in artikel 2, derde lid, van de verordening hergebruik afvalwater, met uitzondering van de voorwaarden opgenomen in het tweede lid die volgen uit het risicobeheersplan. In het vijfde lid zijn voor onderzoeks- en proefprojecten daarnaast nog aanvullende beoordelingsregels opgenomen die volgen uit artikel 2, derde lid, van de verordening hergebruik afvalwater.

Onderdeel C (Artikel 8.39a (voorschriften waterhergebruikssysteem))

Aan een omgevingsvergunning voor een waterhergebruikssysteem moeten op grond van artikel 6, derde lid, van de verordening hergebruik onder meer de volgende voorschriften worden verbonden:

- a) de kwaliteitsklasse(n) van het teruggewonnen water en het agrarisch gebruik waarvoor, overeenkomstig bijlage I bij de verordening, het teruggewonnen water is vergund, de plaats van gebruik, de waterterugwinningsvoorzieningen en het geraamde jaarlijkse volume teruggewonnen water dat zal worden geproduceerd;
- b) de voorwaarden met betrekking tot de minimumeisen voor waterkwaliteit en monitoring, zoals omschreven in bijlage I, deel 2, bij de verordening;
- c) alle voorwaarden met betrekking tot aanvullende eisen voor de exploitant van de waterterugwinningsvoorziening, zoals vermeld in het risicobeheersplan voor hergebruik van water;
- d) alle andere voorwaarden die nodig zijn om onaanvaardbare risico's voor het milieu en voor de gezondheid van mens en dier weg te nemen, zodat de risico's van een aanvaardbaar niveau zijn;
- e) de geldigheidsperiode van de vergunning; en
- f) het nalevingspunt.

In artikel 8.39a zijn de voorschriften opgenomen die aanvullend aan de bovenstaande verplichte voorschriften opgenomen moeten worden. In het eerste lid van het artikel is de verplichting opgenomen om aan te tonen dat teruggewonnen water conform de voorwaarden van bijlage I, deel 2, bij de verordening wordt gebruikt. Deze informatie zal verkregen moeten worden van de eindgebruiker, waaraan in de vergunning geen verplichtingen kunnen worden opgelegd. Het waterhergebruikssysteem is een keten. Samenwerking en interactie tussen de schakels in de keten is noodzakelijk om ervoor te zorgen dat het teruggewonnen water veilig wordt gebruikt. Met dit artikel is gewaarborgd dat de exploitant van het waterhergebruikssysteem en het bevoegd gezag dat toezicht houdt op dit waterhergebruikssysteem inzicht hebben in het uiteindelijke gebruik van het teruggewonnen water.

In het tweede lid van artikel 8.39a zijn voorschriften opgenomen voor de onderzoeks- en proefprojecten. De voorschriften zijn gebaseerd op de criteria voor het mogen vrijstellen van onderzoeks- en proefprojecten die zijn opgenomen in artikel 2, derde lid, van de verordening hergebruik afvalwater.

Onderdeel D (paragraaf 8.5 2.2.a (Beperking geldigheidsduur omgevingsvergunning))

In het nieuwe artikel 8.39a is bepaald dat een vergunning die wordt verleend voor het als onderzoeks- of proefproject exploiteren van een waterhergebruikssysteem maximaal vijf jaar geldig is.

Onderdeel E (Artikel 8.105 (specifieke gronden - plicht tot wijziging omgevingsvergunning waterhergebruikssysteem))

In dit artikel is opgenomen dat de vergunning regelmatig moet worden gewijzigd. In artikel 6, zesde lid, van de verordening is opgenomen dat de vergunning ten minste moet worden gewijzigd als:

- a. de capaciteit aanzienlijk is veranderd;
- b. de uitrusting is opgewaardeerd;
- c. nieuwe apparatuur of nieuwe processen zijn toegevoegd; of

d. er sprake is van veranderingen in de klimatologische of andere omstandigheden die de ecologische toestand van de oppervlaktewaterlichamen aanzienlijk beïnvloeden.

Onderdeel F

In de bijlage bij het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt verwezen naar de definitie van de verordening hergebruik afvalwater in de bijlage bij het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel III

Onderdeel A

Met dit artikel worden gedeputeerde staten aangewezen als het bevoegd gezag voor het exploiteren van een waterhergebruikstelsel. Via artikel 18.2 van de Omgevingswet is geregeld dat dit tevens het bevoegd gezag is dat kan handhaven.

Via artikel 13.12 van het Omgevingsbesluit dat gaat over het basistakenpakket van de omgevingsdienst is geregeld dat de omgevingsdienst degene is die de beslissing op de aanvraag om omgevingsvergunning voorbereidt, eventuele beschikkingen tot het stellen van maatwerkvoorschriften voorbereidt, toezicht houdt op de naleving en de bestuurlijke sancties voorbereidt ter handhaving van de verboden en regels voor het exploiteren van een waterhergebruikstelsel.

Onderdeel B (Artikel 10.49b (gegevensverstrekking waterhergebruikstelsel))

In artikel 11 van de verordening hergebruik afvalwater is de verplichting opgenomen dat informatie met betrekking tot de monitoring van de uitvoering beschikbaar wordt gesteld en wordt gedeeld. Dit artikel regelt dat deze informatie door gedeputeerde staten wordt aangeleverd aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

Onderdeel C

In de bijlage bij het Omgevingsbesluit wordt verwezen naar de definitie van de verordening hergebruik afvalwater in de bijlage bij het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel IV

In dit artikel is overgangsrecht opgenomen voor onderzoeks- en proefprojecten waarvoor voorafgaand aan de inwerkingtreding van dit besluit nog geen vergunningplicht gold.

Artikel V

De verordening hergebruik afvalwater is van toepassing met ingang van 26 juni 2023. Dit besluit zal op dat moment in werking treden.

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT